

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.

Félévre 3 " "

Negyedévre 1 frt 50 kr.

Bérmegtelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Záratok nem adhatók vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyilttérben minden garmond sor díja 20 kr.

HÍRDETÉSI DÍJ:

hivatalos hirdetéseknek:

Minden egyes szó után 1 kr.

Azonfelül bélyeg 30 kr.

Kiemelt, díszbetűs s körzettel ellátott hirdetésekért természetesen minden centimeter után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetést a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Emlékirat

az 1876-ki XIV-ik t. cz. értelmében rendszeresített járásorvosi és körorvosi intézmény tárgyában.

(Zemplénmegye közigazgatási bizottságához beterjeszti dr. Chyzer Kornél, Zemplénmegye főorvosa.)

Vége.

Miután az 1877. tisztújításkor külön választott szinnai járásban előbb a sztakcsini körorvos, majd a szinnai járásorvosi állásra megválasztott két orvos egymásután lemondott, — mivel fizetésekből, rendkívül csekély mellékkereset mellett, megélni képesek nem voltak s e járásból eltávoztak, — a megyei bizottság 1881. szept. 20-ikán tartott közgyűlésén 197. sz. határozatával kommaszálván a betölthetetlennek ismert köröket, a járásnak a papinai körhöz tartozó csekély részén kívül, a többiből egy kört alakított Szinna székhellyel; s kérte a nmgü belügyministeriumot engedné meg, hogy e körben a körorvos a járásorvosi tisztet is teljesíthesse, s mind a két fizetést élvezze, — különben valószínűleg egyik állomás sem lesz betölthető, s a járás egészen orvos nélkül marad.

Erre a nmgü belügyminister ur 1882. jan. 23. 47894. sz. a. kelt intézvényében »eltekintve ezuttal a törvénynek a közegészségi körök népességének megállapítására vonatkozó szabványaitól, — mint a helyzet kényszerűsége által indokolt intézkedést elfogadja.«

De a kérdéses határozat azon részét, mely szerint azon esetre, ha a szinnai járásorvosi állomás betöltése ismételt nem sikerülne, az ujonnan alakított szinnai körorvosi állomás azonban betölthetnek, ezen körorvos a járásorvosi teendőkkel is megbizassék, a f. évi júniushó 11-én 25609. sz. a. kelt rendeletben foglalt indokokon kívül még azon oknál fogva sem hagyhatom jóvá, mert a járásorvosnak a törvényben megállapított ügyköre, több tekintetben teljesen különbözik a körorvos ügykörétől, s mert a járásorvos hivatva van a körorvosok működéseit figyelemmel kísérni és ellenőrizni; s így a két állomás egyesítése esetén önmagát kellene ellenőriznie; mert végül a körorvosi állomás állandó, a járásorvosi pedig hatévenként újabb választás alá esik.«

Hogy Zemplénmegyének, mint az idézetekből látható, a helyzet kényszerűsége által indokolt ismételt felterjesztéseivel szemben miért ragaszkodik

dik oly mereven a kormány a törvényen alapuló ezen intézkedéséhez, t. i. a járásorvosi és körorvosi intézmény külön-külön fentartásához; míg más megyékben ettől eltérő intézkedéseket megtűr, sőt helyben hagy, — annak magyarázatát sehol se találjuk.

De hogy helyesen teszi, midőn a közegészségügyi tisztii személyzetnek — a hová én a körorvosokat, mint a községek tisztii orvosait is számítom, — bármily alakban való szaporítását sürgeti, az meggyőződésem; mert siralmas és egész Európában páratlanul rossz közegészségügyünknek, egyik főoka abban is kereshető, hogy az orvosok és okleveles szülésznök igen egyenlőtlenül voltak és vannak az országban elosztva; — csakhogy ezen az alapon, a mint állomásaik jelenleg rendszeresítve vannak, nem igen segíthetnek a meglévő bajokon.

Véleményem tehát röviden összegezve oda megy ki, hogy a hol a törvény egész terjedelmében végrehajtható, ott szükség van mindkét intézményre; — de ha ezt nálunk vidékenként kivihetetlennek vagy feleslegesnek tartjuk, akkor kérelmezze a megye közönsége a törvény revízióját, a melynek alkalmával a gyakorlati élet tapasztalatai majd érvényesíthetők lesznek.

S itt tartózkodva minden további javaslatról, csakis abbéli tapasztalatból merített meggyőződésemem kell ki fejeznem, hogy ha kormányunk s törvényhozásunk arról akar gondoskodni, miszerint a szegény ember mindenütt olcsó vagy ingyenes orvosi és szülésznoi segélyhez juthasson, akkor oly helyeken hol eddig kereslet hiányában kínálat sem volt, az az orvos és baba nem települ le, csekély letelepülését és megszabott állományát, — ért való gyógyítást és segélynyújtást állományát eszközölnie, t. i. nem a község közvetlenül rótt megadóztatás alapján,

Továbbá ha tények előtt szemet hunyni nem akarunk, be kell látnunk, hogy szigorú orvosrendőri szolgálatot, mely sok időmunkát és fáradságot igényel, s melynek foganatosítása minden lépten-nyomon a megyei választott bizottság orvosi magán betegeknek érdekeibe utkövet, a hogy melleleg fizetett s magán gyógygyakorlatra utalt járásorvostól hiába várunk.

Hogy is tehető fel, hogy valaki szakadatlanul vadaskodó s feljelentő szerepre vállalkozzék olyasmért, a minek szükségét a közönség, melynek érdekében ezt tenné, be nem látja s nem érzi, — olyanokkal szemben, kik ezért tőle mint gyakorló

orvostól elfordulnak, — s választásakor ellene fordulnak.

S mindezeknek kitegye magát az irnoknál alacsonyabb fizetésért.

Igaz, hogy az absolut kormány alatt is, mely pedig az egészségügyi rendőrséget szigorúbban kezeltette mint most a törvényhatóságok, csak annyi volt a járásorvos rendes fizetése mint ma; — csakhogy akkor minden lépése mértföld és napdíj számra külön meg volt fizetve, mi esetleg megháromszorozta fizetését, megélhetési módot is nyújtott már; míg most azt kívánjuk tőle hogy minden útját saját költségén és napdíj nélkül tegye meg, mi által még a kenyeret adó magán gyakorlattól is elvonatik.

Ily eszközökkel oly nagy célokat a minöket a törvény kitűzött elérni akarni, valóságos ábránd!

A mi pedig a t. közigazgatási bizottság azon további kérdését illeti »hogy kívánatos-e, hogy a körorvosoknak a megállapított fizetésért külön díjazás nélkül teljesítendő kötelességeik és javadalmasaikkal, illetőleg díjaikkal körönként és községenként megállapítsanak?« Ezt én nálunk absolute kivihetetlennek tartom és pedig:

1. mert ez által az orvosi segélyt igénybe ritkán vagy épen nem vevő, sőt attól vonakodó tulterhelt népre a körorvosi adó terhe két-söt háromszorosan súlyosbodnék;

2. mert az így díjazott s ingyér járnai köteles orvost egyes értelmesebbek, kik az orvosi segélyt ily esetekben a legcsekélyebb bajnál is igénybe vennék, a kimerülésig zaklatnák s állását lehetlenné tennék; s

3. mert a mostani csekély fixumot is a körorvosok legtöbb körben alig s csak hosszú időközönként kapván meg, legalább háromszorosan felemelt fizetéséhez mikor juthatna? holott fogatját, mely előlegezésére a legtöbb esetben képtelen, — természetesen kellene kirtatania.

Ilyesmily csak oly községekben képzelhető, melyek saját birtékény vagyonnal bírván, az orvost ebből a lakosság terhelhetése nélkül díjazhatják, s a csekély mellékkeresetre való számítás nélkül megélik. De van-e azután valami rugó, mely az így biztosított, s élethossziglan választott orvost szellemi előrehaladásra serkentse? mikor ő egyforma javadalmaszóra számíthat, akár halad a korral, akár nem; s

4. kérdés; miután az illetén módon alkalmazott körorvosok fizetését, 1400 frtnál nagyobb összegre aligha lehetne megállapítani — melyből

föltáram előtte szívemet, hogy megmondjam neki forró szerelmemet.

— Mili kisasszony! — kezdé tehát az ő szerelmi vallomását, — tudja-e kegyed, hogy én már elmúltam negyven éves?

— Ne mondja Illés ur! hát már olyan vén?

Bakator úgy érezte, mintha valaki egy »nyaklevest« sel tisztelte volna meg. Hátra nézett. Milikén kívül senki sem volt közelében. Egyet köhintett s tovább folytatá:

— Kegyed még akkor csak iczi piczi leányka volt, mikor édes anyja házához jöttem.

— Ah, jól emlékezem — felelt Milike mosolyogva. Az nap mindjárt cukrot hozott nekem, — aztán később menyit, de menyit hibált a térdeim. Hiszen emlékezik Bakator ur is? . . .

— Kegyed azóta nagy leány lett. . .

— Tudom Illés ur! Tegnap előtt már husz éves multam.

— Nem gondolja Mili kisasszony, hogy mire vártam én? —

— Ez talány előttem, Bakator ur.

— Hogy kegyed megnőjjön.

— Hahaha! Hál' istennek, ezt tehát megérte! . . . Most már, nemde, nyugodtan fog meghalni? . . .

Illés ur úgy érezte, mintha ismét egy »nyaklevest« kapott volna. De csakhamar elhitette magával, hogy a gyermek, ártatlan lélek nem érti a beburkolt beszédet. — Vilagosabban kell előtte szólni.

T A R Z S A.

Hogyan vergődött „zöld ágra“ Bakator Illés?

(Humoreszk.)

Irta: Farkas Bertalan.

Illés ur nagyot toppantott lábával. A féltékenység fekete ördöge kezdte szívét megszállani. Azután lihegve suttogá ismét:

— Az öreg Bereginek fia is van.

Már ekkor ott volt a boltajtó előtt. Szive hangosan dobogott, lélegzete apró adagokban szorult ki széles melléből. Óvatosan kandikát be az üvegajtón, mint a zsvány, a ki lopni készül.

— Hála neked én Uram, én Krisztusom! — kiáltott fel önfeledten.

Milike csakugyan a boltban volt, vásárolt is, de ám — az öreg Beregitől. Az ifju Beregi sehol sem volt látható.

Bakatorunk szivéről mázsás teher esett le. A kedves Milike nem azért jár ebe a boltba, mert az öreg Bereginek fia is van. Azután szinte önmagától is röstellte, hogy arról, kit tizenöt éven át oly édes gyönyörűséggel látott szépen fölnevekedni, ki oly szeliden, oly ártatlanul tudott szemei közé nevetni, ki oly őszinte vonzalmat mutatott iránta, hogyan merészeit rosztat sejtteni?!

— Ó szeret, kétségtelen, hogy szeret — gondolta lázas izgatottsággal. Itt az ideje, hogy

— Szegyéld magadat vén füles — dörmögé magában s erősen elhatározta, hogy Milikét bevárva, annak még az utcán bevallja forró érzelmét. Pár év óta küzdött már e gondolattal; de nem volt tisztában azzal, hogy Milike is vonzódik-e hozzá; valami vetélytárs rémképe üldözte folytonosan s ez még álmaiból is sokszor felriasztotta. S ha aztán gondolkodott róla, úgy találta, hogy ez a rémkép szerfölött hasonlít az ifju Beregihez. Csalódott. Most tökéletesen meggyőződött arról, hogy Milike az öreg Beregi boltjába nem a fiatal Beregi kedvéért jár. — Hogy is lehetett ilyet föltenni arról az ártatlan gyermekről? . . .

E közben megnyitá a boltajtó s Milike könnyedén szökött ki azon.

— Ah, Bakator ur! — szóló meglepetve, a mint ezt megpillantotta.

— Nyugtáinkodtunk, kedves Mili kisasszony, mind Andalgné asszonyság, mind én — mondá nyomatékkal — hogy ily sokáig kimaradt. Nem neheztel, hogy . . .

— A világért sem Illés ur, sőt inkább nagyon köszönöm, hogy utánam jött, — egyedül már félttem volna is haza menni, — válaszolá Milike s könnyedén füzte kezét lovagja karjára.

Illés ur keblébe a világ összes kéje és boldogsága fészkelte magát egyszerre. — Még ennyi gyöngédséget sohsem tapasztalt Milikétől.

— Ó szeret, kétségtelen, hogy szeret — gondolta lázas izgatottsággal. Itt az ideje, hogy

Mai számunkhoz egy fél iv melléklet van csatolva.

pedig legalább 400 frtot a fogat tartására számítva, — maradna a fogat tartása által nagyobbak igényelt lakás fogadására és szerény megélhetésre 1000 frt; akadnának-e ily fizetésekre pályázók? Mert ha egyes bizonytalan körökben kevesebbet is keres némelyik, de marad ott jobb jövő s jobb gyakorlat reményében, míg így az egyedül boldogító reménytől is meg volna örökre fosztva!

Végül legyen szabad azok felvilágítására, kik közegészségügyünk rossz voltának okait a kör és járásorvosokban, illetőleg ezek hivatalos működésének sikertelenségében keresik, egyik másik tényre és egy tekintélyre is hivatkozom.

Hogy az 1876-ki XIV. t. cikket, annak alapján czélba vett egészségügyi szervezetünket, s a közegészségügyünk javítására szolgálható eszközöket a megye közönségével közelebről megismeressem; a megye közegészségi viszonyairól a kormányának évenként felterjesztendő jelentésemet 1879. évről bővítve s egyes megjegyzésekkel ellátva, ki nyomattam s annak idején valamennyi megyei bizottsági tagnak megküldtem.

Már ezen jelentésem előszavában kimondtam, hogy közegészségi hatóságaink működése nem felel meg a törvény kívánalmainak; de kimondtam azt is, hogy ennek oka nem a tanácsadó egészségügyi közlegeknek, mint inkább közigazgatásunk általános bajainak rováadó fel.

Kimondottam, hogy halottkemi intézményünk, melynek minden községbe való behozatalával tekintet nélkül arra, van-e ott irni olvasni tudó ember, vagy nincs, törvényhozásunk a többi európai államokat, daczára a kellő erő hiányának, megakartta előzni, — kivihetetlen, s nem egyéb a nép hasznaltalan megterhelhetésénél;

Kimutattam, hogy a törvény még ott is figyelmen kívül hagyatik, a hol az aránylag olcsó okleveles szülésznek köteles tartásáról van szó; mely körülményt a szörnyű halandóságot mutató gyermekkor életben maradása egyik főfeltételének tartom; s hogy e téren aránylag épen a magyar lakosságu tokaji járás van leginkább hátra — tehát ugyanazon járás, mely az egyetlen a megyében, a hol nagyobb a halálozás a születéseknél;

Kimutattam, hogy a gyermekekre való felügyeletet az egészségügyi közlegek megkísértették gyakorolni; de azt is, hogy az elhalt 7 éven aluli gyermekek gyógyításának elmulasztásáért a hatóság soká senkit felelősségre nem vont;

Kimutattam, hogy egészségügyi közlegeink hány iskola-vizsgálatot teljesítettek; s hogy az enemü vizsgálati jegyzőkönyveket a tanfelügyelőnek kézbesítettem. Sajnos azonban, hogy annak is csak az állami iskolákra van közvetlen befolyása, s a felekezeti iskoláknál talált hiányok ellen czélzott eljárás ritkán vezet czélhoz.

Mindezen hiányok felderítését látta a törvényhatóság, látta a kormány is, de senki meg nem ütközött rajtok, az alispánt kivéve, ki egyes hiányok orvoslására felhívta a járások szolgabíráit, Csak-hogy a közegészségügyi reformhoz pénz kell, — az pedig mindenütt hiányzik kivált mindenre ami közügy, — tehát marad minden a régi.

Ezek saját tapasztalaim, saját működésem sikertelensége.

Lássuk most már egy országos tekintély nézetét közegészségügyünkről.

Köztudomású dolog hogy a legutóbbi napokban Trefort közoktatásügyi miniszter úr, rámutatva a nagy politikai jelentőségre, a mellyel valamely nemzet szaporodása bír; — reámutatva azon szomorító körülményre, hogy hazánk népességének szaporodása a szomszéd népeknek mennyire mögötte marad; — megemlékezve azon, fővárosunkat

— Lássá, édes Mili kisasszony, én egész mostanáig meg nem nősültem.

— Remélem, ezután már nem is fog — vágott közbe gyorsan Milike.

— Azaz, hogyha kegyed . . .

Nem hiába, hogy Bakator ur a diurnistaságnál nem vitte feljebb tizenöt év hosszú során: a szerelmi vallomásban is igen nehézkesen haladt. Eppen akkor következett a legjava, mikor Mili kisasszony nagy hirtelenséggel felnyitotta a kaput s vidoran kiáltott fel:

— Hál' istennek, csak hogy itthon vagyunk!

A szerelmi vallomást Illés ur kénytelen volt jobb időkre halasztani, pedig beh régen készülődött már hozzá.

III.

A napok egymásután merültek el az örökkévalóság tengerébe.

A természet örök törvénye szerint a tél után tavasz következett. Meglomposodtak a fák, virág lepté el a mezőt, a madárdal fölzengett a csalitban. . . .

Mennyiért nem cserélne ilyenkor az a parányi pacsirta, a mely csicseregve emelkedik a verőfényes nap felé, azzal a lelánczolt diurnistával, a ki a rideg falak közül csak az ablakon keresztül gyönyörködhetik a folséges természet mámorosító pompájában.

Jah, de hát mindeneknél elébb való a kötelesség! —

a külföld szemeiben évek óta pellengérré állító körülményről, hogy halandósága az egész világon legnagyobb —: felszólította Dr. Fodort, az egyetemen a közegészségügy tanárát, ezen szakmának fáradhatatlan s éles szemü buvárárt, s Európaszerte elismert tekintélyt, ez irányban vélemény adásra.

Fodor tanár válasza, melyet minden lap méltányoltánva hozott, kell hogy felrzza a nemzetet és kormányát e téren az indolentiából, s gondolkozóba ejtse.

En ezen nagyérdékü, tanulmányserü válaszból csak azokat vonom itt ki, melyek fenti állításom igazolására szolgálnak, hogy egészségügyi hiányainknak nem az egészségügyi közlegek az okai.

Fodor a többi közt ezeket mondja:

»Véleményem szerint a legkiáltóbb egészségügyi hiányaink és mulasztásaink kútforrása az egészségügyi közigazgatásnak elégtelensége.

Egészségügyi törvényünk van ugyan, a mely legelőrehaladottabb államok törvényhozása szellemében készült, hivatva van az ország egészségügyét a legjobb utra terelni; de hiányzik melléje, a mi életet adhat bele: a végrehajtás, a közigazgatás.

Az egészségügyi törvény végrehajtására a községek s törvényhatóságok hivatnak. Mellettiük az állam ellenőrzési, azonban egyszersmind (az angol törvény mintájára), — rossz egészségügyi viszonyok esetén, továbbá járványok alkalmával — egyenes rendelkezési hatáskörrel is bír.

Ezen egészen helyes egészségügyi közigazgatási szervezet mellett is az a jó törvény még mindig lényegében holt betü.

Sokan hajlandók ennek okát és forrását a községek s törvényhatóságok szakközlegeinek, az orvosoknak rovására tenni.

Továbbá . . . »a midőn magyarázatát adtam annak, miért nem mindig buzgó lelkes, és szakavatott a tisztí orvos munkássága, ki kell egyszersmind jelentenem abbeli meggyőződésemet, hogy a buzgóbb, lelkesebb és szakavatottabb orvosok is nem képesek az egészségügyi közigazgatás terén a kívánt sikert biztosítani, a míg a közegészségügy oly módon van teljesen a községek s törvényhatóságok kényére bízva, a mint nálunk tényleg létezik, s a míg az állami egészségügyi közigazgatás nem él teljes energiával ellenőrzési és rendelkezési jogával.

Bizonyítékul szolgál erre Anglia példája,

Igy állunk mi az egészségügyi közigazgatással. A törvényhatóságok jobbára magukra vannak hagyatva egészségügyi cselekvésekben és mulasztásokban. Az orvos ott az egyedüli szószólója és pártfogója az egészségügynek. Ő tanácsol, javasol, sürget, saját egyéni érzése és belátása szerint; — a törvényhatóság azonban rendesen nem hallgat rá, mert az orvos javaslatának hasznát, fontosságát ritkán látja be s mert a kivétel rendesen pénzbe is kerül. Az orvos, izolálva — a legtöbb esetben végre is kénytelen belenyugodni helyzetébe, ha csak saját municipiuma ellen nem akar agitálni, s utoljára maga is örül, ha nyugalomban és békeségben végezheti az elég tömeges formális teendőket. Minden marad a régi kerékvágásban s a hatóság a megszabott időre beküldi a központba a szabályszerű — mit sem mondó — jelentéseit abban a tudatban, hogy egészségügyi közigazgatásban minden »hivatalos ügy« pontosan s lelkiismeretesen »elintéztetett«. Ilyen nagyrészt a községek s törvényhatóságok autonóm közigazgatása az egészségügyi törvény kivételére.

Igy beszél az ország közegészségi első kapacitása!

Nem a hivatalos egészségügyi személyzetben

Szegény Illés ur! Az ő pennája továbbra is egyhanguan perczeghetett az irodában. Akkor, a mikor különösen a szerelmes szív ugy vágyik ki a szabadba; mikor oly jól esik elábrándozni akár a kéklő hegyek ormain, akár a nyílt rónaság csalfa délibábján; mikor oly jól esik hallgatni nemcsak a madárka vidám dalát, de még annak az ugrádozó kis báránynak idéetlen mekegését is. . . .

Bizony-bizony Izgági ügyvéd ur még ilyen kor is megkívánja, hogy a kit ő pontosan fizet nyolcz kemény óráig görnyedjen az íróasztal mellett. Azt tartja Izgági ur, hogy egy befejezett zsiros per többet ér a világ összes csalóányának az éneklésénél.

Bakatorunk tehát arra volt kárhóztatva, hogy továbbra is csak az íróasztal mellett ábrándozzék az ő szíve bálványáról. Itt tépelődött nap-nap után, hogy szereti-e hát voltaképpen Milike? . . . Ha meggondolta, hogy milyen gyöngéd, előzékeny az íranta: akkor szentül hitte, hogy szereti. Hiszen szívesen néz az reá, szívesen beszélget vele a napnak bármely pillanatában. . . .

Ha reggel találkoznak, megkérdezi:

»Hogy tetszett aludni édes Bakator ur?« délben is megkérdezi: »jó volt-e a turós csusza Bakator ur?« este szintén megkérdezi: »nem szükséges-e főzni egy kis théát Bakator ur?« És így megy ez napról-napra.

(Folyt. köv.)

van tehát a hiba, hanem a rendszerben, melynek folytán a felderített hiányokon nincs segítve; s törvényeinkben, melyek különböző okoknál fogva végre nem hajthatnak, vagy végre sem hajthatók.

Már pedig én alig ismerek ennél nagyobb szerencsétlenséget az államra nézve, mert a kormány szemet hunyva ez idealisticus törvény végre nem hajtására, ez által slendriánra szoktatja a közönséget, s a végre nem hajtható törvény révén, végre nem hajtatik az sem, mely végrehajtható volna.

Mind ezeket elmondtam én annak idején az egészségügyi referensnek néhai Balajthy miniszteri tanácsosnak, kinek kérdésére, hogy mi a véleményem az 1876-ki XIV. t. cikkre — akkor még csak javaslatra — azt feleltem, hogy lökje kandelóba az egészet, — mert nagyobb fele azon az alapon, a mint van, az életben kivihetetlen.

De a mi sorsunk már az idealisticus törvények gyűjteménye — s 1876-ban a XIV-iket is vita nélkül szavazta meg a törvényhozás.

Caveant consules!

Zemplén egy zugából.

A Kárpátok gyönyörű koszorujától kissé délre, Zemplénmegye északkeleti részén fekszik a Lónyayak kedvencz fészke: Deregyő, hepehupás és mocsarakban gazdag határával a rakoncátlan, de különben kised Laborcz teredek partjára dölve. Azon helységek közé tartozik, melyek a költő által oly szépen megénekelt nagy magyar medence északi nyulványának végtelepeit, a magyarságnak pedig utolsó bástyáját képezik. A magyar sikkal való összeköttetése, valamint földjének alakzata mutatja, hogy hajdan egy beltenger kiegészítő része vala. Ennek lassu kiszáradása hozta létre aztán azon délnek tartó és egymással parallel irányban futó homok buczkakat, melyek itt oly nagy számban találhatók s köznyelven »goronyok«-nak mondatnak. Tala-jának szerencsés keveréke, klimatológiai viszonyai, de különösen a szakavatott és ügyes kezek szorgalma, valóságos paradicsommá alkották ugy, hogy joggal el lehet mondani, miként oly dusan tenyésző kultivált vegetáció le egész a Bánátig, oly mintaserüen vezetett és a modern igényeknek mindenben megfelelő gazdaságot nem akárhol látunk, mint itt. Ezért ragaszkodik hozzá oly kiváló előszeretettel a birtok érdemekben megöszült ura Lónyay Gábor, daczára, hogy a család ősi fészke Bereg vármegyében van. Ide vonják őt a valósággal angol kertté alakított szántóföldek és a vad szépségü »várkert« ép ugy, mint a feudális rendszerre emlékeztető, nagy munkával felemelt és különös keccsel bíró diszkrét, mely a közepén emelkedő egyszerű, de kényelmes lakot, mint egy óriási amphiheátrum környezi. Külön álló kis világ ez a helységben, hol a nyári és őszi saison egy részében boldog és nemes egyszerűséggel élő család honol. Gyermekek és vők, unokák és dédunokák a legszebb tarka vegyületben. Ilyenkor elmondhatja aztán a ház ura a költővel, hogy:

Kis világ ez, de hőse én vagyok
S mint ma: mindig benépesíthetem
Hadd legyen másoké a nagy világ,
Csak maradjon e kicsiny nekem!

Valóban elmondhatja. Mert aki annyi unokát lát maga közül, az földi fogalmaink szerint szerencsésnek és boldognak nevezheti magát és nem vágyik ki a nagy világba. Ne is zavarja meg ezen tiszta eget a bánat szomoru fellegete soha.

Éppen midőn e sorok napvilágot látnak, kevés kivétellel együtt van a család, köztök a vitéz Kontok méltó ivadéka: grf Pálffy Daun Lipót teanói herczeg is, kit olvasóink a »Székely-Katalin« jelmezeiből, melyek az ő rajzai után készülének, — bizonyára előnyösen ismernek.

A múlt napokban azon ritka szerencsében részesültem, hogy tiszteletemet tehettem nála. Fogadtott azon előzékenységgel és szívlyességgel, melyek csak a magas distingvál aristokratiának, ezek között pedig különösen neki sajátja.

Megmutatta azon általa rajzolt képeket, amelyek szerint volnának az ezredéves ünnepély alkalmával a nemzeti színház deszkáin az élő képek alakítandók. Ezen képek mind a magyar történetből szedvék és bizonyára nem fogják elteveszteni hatásukat. Ott van megörökítve: A magyarok megpihenése Munkácsnál, Szent István közmívelődési intézkedései, Kálmán király által tartott gyűlés Tarczalon, IV. Béla atyai gondoskodása az elpusztult országról, Hunyady és Kapisztrán tanácskozása a nándorfehérvári csatát megelőzőleg, Matyás fényes menyegzője és sok más szebbnél szebb és érdekesebb vázlatok, mind a legszerencsésebben és a legnagyobb gondal megérzékítve. Mindez persze mostanáig nincs kipublikálva, hanem titkot képez s én is azon édes reményben viszem piacra eme örvendetes hirt, hogy ezen vastag indiscriptomért a nemes gróf meg fog bocsátani.

Haszonbérlet.

Tokaji Mudrany Curia név alatt ösmert közbirtokossági vendéglő itálmérési joggal 1882. év október 12-én d. u. 2 órakor alólírott lakásán a birtokosság által nyílt árverésen hat évre, évi 1000 frt összegben felül teendő ígérés mellett haszonbérbe fog adadni.

Komáromy Ferencz.

Hirdetmény.

A sárospataki ref. főiskola sárospataki határbeli királyhegyi és gátmegyeri szőlőinek folyó évi termése — f. 1882-ik évi októberhó 15-ik napján délután 4 órakor — a főiskola pénztári hivatalában tartandó nyilvános árverés útján el fog adadni, a feltevételek ugyanazon pénztári hivatalban meg tudhatók.

S.-Patak, 1882-ik évi okt. 1-ső napján.

A főisk. gazdasági választmány.

Buzát,

finom, hulladék
valamint
üszögös fajt
bármily mennyiségben
vásárol a

kassai gőz-buzakeményítő
siker-gyár.

UNGAR JÓNÁS és FIA.

GYAKORNOK.

Kornstein Ignác vaskereskedésébe egy jó házból való ifju gyakornokul minden perczen felvétetik.

Hirdetmény.

Alólírott ezennel értesíti a t. termelő közönséget, hogy a sátoralja-ujhelyi gőzmalom a búza-bevásárlást e hó 15-én megkezdi.

Átvétetik egy métermázsától kezdve bármely mennyiségig. Az átvett búza a **legmagasabb napi ár mellett az átvételnél minden levonás nélkül** készpénzzel fizetetik.

Miután a piacon bevásárlás nem történik, kéretik a termelő közönség az életnemüt közvetlen a gőzmalom udvarára szállítani.

Schwarz Salamon

az egri és s.-a.-ujhelyi gőzmalom tulajdonosa.

300.
1882.

Árverési hirdetmény.

A Homonnán székelő felső-zepléni kölesön- és takakintézetnek Vankovics Ferencz és Muliczky Elias homonnai akos bodnarmesterek ellenében fennálló 3232 o. é. frtnyi övetelésére nézve zálogtárgyul szolgáló 1806 darab hatvas-broncos gönczi nagyságu új hordó, ezen pénzintézet igazgatójának — az általam mai napon 309/1882. ügyszám alatt elvett jegyzőkönyvben foglalt — megkeresése folytán e folyó 882. évi októberhó 23-ik napjának d. e. 10 órakor Homonnán a Templom utcazi 8. számú házban létező hivatalos iromban tartandó nyilvános árverésen 100—100 darabonkénti észletekben el fog adadni.

Miről is a venni szándékozók ezennel ki értesítettnek. Kelt Homonnán, 1882. októberhó 3-án.

Dercsényi Kálmán,
homonnai kir. közjegyző.

K. 1225/1882. sz.

Árverési hirdetmény.

A tokaji kir. járásbírósg mint teleggönyvi hatóság iszeről közhírré tétetik, hogy Grósz Sámuel végrehajtatónak riedmann Áron végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében, a végrehajtató részére megítélt 587 frt 72 kr. tőke-övetelésnek s ettől 1870. évi júliushó 19-ik napjától járó 1/10 kamatoknak 20 frt 22 kr. perbeli, 8 frt 95 kr. végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 12 frt 70 krban lmerült költségeknek kielégítése végett a végrehajtási árve-s a v.-ujfalusi 44. sz. tjkvben 91—92. hr. sz. 428 frtra, vábbá 456—457. hr. sz. és a vámos-ujfalusi 454—455. hr. . alatt jegyzett birtok 584 frtra becsült Friedmann Áron vén álló ingatlanra elrendeltetvén, annak megtartására haridőül 1882. évi októberhó 30-ik napjának d. e. 9 órája .-Ujfalu község házához kitűzetett.

Miről az érdekeltek azzal értesítettnek:

- 1) hogy a megállapított kikiáltási ár 1012 frt;
- 2) hogy a fent megjelölt ingatlanok ezen csupán egy verési határnapon a kikiáltási áron alól is el fognak adadni;
- 3) hogy árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási árnak 1/10-át vagyis 101 frt 20 krt készpénzben vagy óvadékképes pirban a kiküldött kezéhez letenni;
- 4) vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, és peg az első részt az árverésnél azonnal, a második részt ugyanazon naptól számítandó két hónap alatt, a harmadik sztt ugyanazon naptól számítandó négy hónap alatt, minden

egyis vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt ezen kir. járásbírósgához intézendő két példány és két felzetten szerkesztendő letéti kérvény mellett a tokaji kir. adó- mint letéti hivatalnál lefizetni;

5) hogy jelen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírósg teleggönyvi hivatalánál, valamint Tokaj községe előljárásgánál megtekinthetők.

Kelt a kir. járásbírósg mint teleggönyvi hatóságától Tokajban, 1882. évi májushó 29-ik napján.

Sill Henrik
kir. aljbíró.

T.K. 4915. szám.
1882.

Árverési hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint teleggönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Murika Mária férj. Sziráky Jánosné s.-pataki lakos végrehajtatónak özv. Kovács Ferenczné szül. Sárosi Zsuzsanna s.-kis-pataki lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtató részére megítélt 40 forint tőkekövetelésnek s ettől 1873. évi februárhó 12-ik napjától járó 6% kamatoknak 15 frt 93 kr. perbeli 3 frt 70 kr. végrehajtási már megállapított valamint jelenlegi 9 frt 67 krban felmerült költségeknek kielégítése végett a végrehajtási-árverés a s.-pataki 1374. számú tjkvben foglalt s 1/4-ed részben özv. Kovács Ferenczné szül. Sárosi Zsuzsanna-át illető (6882/b, 6883/b) h. r. szám alatti 20 frt a (8103—8104/a) h. r. szám alatti 18 frt és a (9067/b) h. r. sz. alatti 11 frt 50 kr. becsértékű szántóföldre továbbá a végrehajtási zálogjog bekebléze után a s.-pataki 3763. számú tjkönyvbe átvitt s nevezett végrehajtást szenvedőt szinte 1/4 részben illető 160 frt becsértékű, (6245—6246) és (6247—6248) h. r. szám alatti belhely, kert és 175 ó. i. számú házra, — végre a s.-pataki 2919. számú tjkönyvben 3590 h. r. sz. a. szántóföldből ugyancsak említett végrehajtást szenvedők 1/4 részben illető s 100 frtra becsült jutaléokra elrendeltetvén annak megtartására határidőül 1882. évi decemberhó 11-ik napjának délutáni 3 órája S.-Patak városa házához kitűzetett.

Miről is az érdekeltek azzal értesítettnek;

- 1) hogy a megállapított kikiáltási ár 160 frt, 20 frt, 18 frt, 11 frt 50 kr., 46 frt és 100 frt;
- 2) hogy a fent megjelölt ingatlanok ezen csupán egy árverési határnapon a kikiáltási áron alól is elfognak adadni;
- 3) hogy az árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási árnak 10% vagyis 2 frt, 1 frt 80 kr., 1 frt 15 kr., 4 frt 60 kr., 10 frt és 16 forintot készpénzben vagy óvadékképes papirban banatpénzképen a kiküldött kezéhez letenni;

4) vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első 1/3-át az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a második 1/3 részt ugyanazon naptól számítandó 2 hó alatt, az utolsó 1/3 részt ugyanazon naptól számítandó 3 hó alatt, minden egyes vételárirészet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt ezen kir. törvényszékhez intézendő két példány és két felzetten szerkesztendő letéti kérvény mellett a s.-a.-ujhelyi kir. adó mint letéthivatalnál lefizetni;

5) hogy jelen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. tvszék teleggönyvi hivatalánál, valamint S.-Patak községe előljárásgánál megtekinthetők.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint teleggönyvi hatóságának 1882. évi szeptember 15-én tartott ülésében.

Képes Károly,
h. kir. törvényszéki elnök.
Sziráky,
h. kir. törvényszéki jegyző.

578 99. 273. 275 276 245 szám.
80 1881 82

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi és szerencsi kir. törvényszék és járásbírósg 13217/80. 2335/81. 5204. 5203. 5205. 60 Kp./82. számú végzése által a szerencsvideki takarékpénztár, és Török Sándorné végrehajtók javára Lesko János zombori lakos ellen 100 frt, 25 frt, 23 frt, 320 frt, 40 frt és 50 frt tőke, ennek különböző időktől számítandó 6% kamatai és eddig összesen 139 frt 22 kr. perkölttség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 1100 frtra becsült 2 ló, 1 tehen, 3 tinó, 1 szeker, 5 holdról 1881. évi termés 50 m. mázsa buza (800 frt) és egy lőerőre készült járgány és hajtó szíjallat ellátott céplő gépből (300 frt) álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 2473/80. 457. 1126/81. 1135. 1136 és 60 Kp./82. sz. a kiküldést rendelő végzés folytán a hely színein vagyis Szomboron alperes lakásán leendő eszközzésére 1882-ik év októberhó 16-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szerencs 1882-ik évi szeptemberhó 29 napján.
Hegymeghy László
kir. bírósági végrehajtó.

A szere
közhírré tétet
végrehajtható fe
kosok ellen 29
rulékaí iránti y
ges kötelezetts
tjkönyvekben
mint: 1-ör nél
85—86. h. r.
belsőségére, ug
1117. h. r. sz.
állományára
110. h. r. sz.
ugyanazon tjk
sz. alatt 955 f
nyára; — 3-0
101. h. r. sz.
azon tjkben
780 frt értékű
4-er Szatmári
160 frt értékű
503., 541., 63
értékű tulajdo
Szücs Istvánn
háza és belső
658., 956., 10
donát képezet
nak a 34. sz.
és belsőségére
678., 976., 10
képezett kül
27. sz. tjköny
nek értéke 10
965., 1082. h
telki fekvőség
31. 32. h. r.
ugyanazon tjk
sz. a. 885 frt
mányára; —
247. h. r. sz.
azon tjkben
959 frt érték
Ferencznek
sőségére, m
392., 440., 5
tulajdonát ké
tőke és az á
tekát 2935 f
kamatai, 30
gek erejéig
novemberhó
hoz kitűzete
jöttével leen
reahajtó meg
Miről
1) a
becsár képez
2) ho
verési határ
3) ho
10%-tőlját
könyvekben
4) ve
pedig az els
mitott 8 nap
emelkedését
az árverés
den egyes v
6% kamato
példány és
tokaji kir. z
5) ho
idejűleg me
ezen kir. j
ség előljáró

Kelt
1882. évi j

1—3

TK. 4400
1882.

A s
hatóság rés
reahajtatóna
vedő elleni
117 frt 53
1-50 napj
már megáll
költségekn
103-ik szá
tőföldből fe
tékü jutalé
1882. évi
hályi közsé

Mir

1) h
2) h

árverési ha

3) h

10%-át va

papirban v

4) v

pedig az e

számítandó

tól számít

naptól szá

után az ár

ezen kir.

szerkeszter
mint letéti

5) h
jűleg meg
ezen kir.
Mihályi k
Ke
hatóságna

Előfizetési felhívás

3-3

KÉPES CSALÁDI LAPOK

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

Felelős szerkesztő: Komócsy Lajos.

A „Képes Családi Lapok“ f. évi október hó 1-én ötödik évfolyamába lép, ami mindennél jobban bizonyítja, hogy nagy hézagot pótol a magyar családok körében. Miután kívánatra mindenkinél küldünk mutatványszámot s egészen tájékozódó előfizetési felhívást, e helyen csak röviden emlékezünk meg a közkezdveltségnek örvendő lapról. A „Képes Családi Lapok“ három ivnyi tartalommal jelen meg a legdiszesebb kiállításban, szép, fényes színes borítékban. — Minden szám sok művészi kivitelű képet hoz. A főleg a vannak eredeti s a külföld legnagyobb íróiból fordított rövidebb regények, elbeszélések, rajzok, életképek, humoreskek; eredeti s más költemények, a főváros, vidék s külföld válogatott fontos hírei; az irodalom és művészet körében felmerülő min-

den mozzanat. — Minden szárhoz egy ivnyi külön regény-melléklet könyv-

alakban. Havonként „Nővilág“ című divatlap számtalan képpel, szabásrajzzal stb. és „Gazdasági és Háztartási Lap“ is jár ingyenes mellékletképp. — A boríték telve a komoly s tréfás talányok minden fájával. A közönségnek ingyen áll rendelkezésére „Kérdések“, „Feleletek“, „Ajánlatok“ részére a társalgó csarnok. — Minden negyedévben gyönyörű színes műmelléklet egészen ingyen. Ezek közül eddigelé megjelentek: Prielle Cornelia, Felekiné Munkácsy Flóra, Paulayné, Helvey Laura, Blaháné Lujza, Szigeti József's legutóbb Jászay Mari asszony pompásan sikerült arcképei. E gyönyörű arcképek hazai közönség művésznőit, művészeit ismerje.

A „Képes Családi Lapok“ a legolcsóbb, legterjedelmesebb, legdiszesebb magyar hetilap. Megjelen minden vasárnap egészen ingyenes regénymelléklettel. — Külön (ingyen) „Divatlap“ és külön (ingyen) „Gazdasági és háztartási lap.“ — Gyönyörű jutalomképek és rendkívüli kedvezmények. Megjelen tízezer példányban.

A legközelebbi évfolyamban külön regény-mellékletképp „A MÉTELY-HINTÓK“ című eredeti regényt közöljük b. Horváth Miklós jeles írónk tollából. A regény valódi társadalmi korrajz.

Mutatványszámot a kiadó-hivatal kívánatra bárkinek küld bérmentve.

Előfizetési ár: egész évre 6 frt — félévre 3 frt — negyedévre 1 frt 50 kr.

Mehner Vilmos kiadóhivatala: Budapest papnövelde-utca 8. szám alatt.

A közkezdveltségű

krakói cserépkályhákból

ez idén is a legnagyobb választásra berendezett

FŐRAKTÁRT

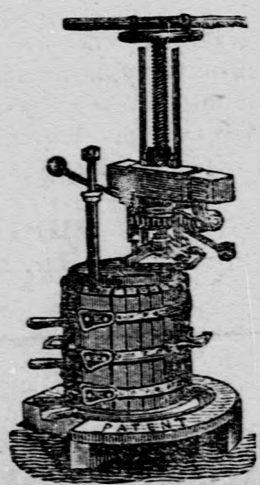
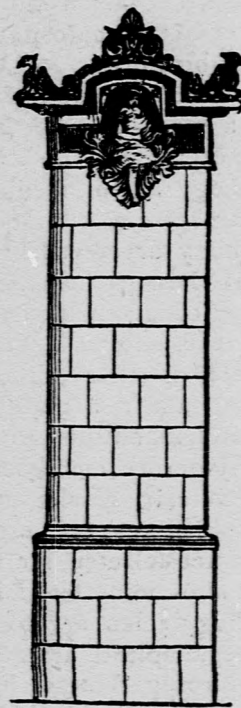
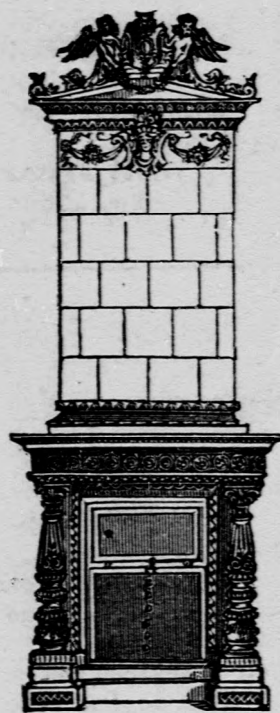
tartván, van szerencsém azokat, a nagyérdemű közönségnek ajánlani.

LINKESCH SAMU ÖZVEGYE

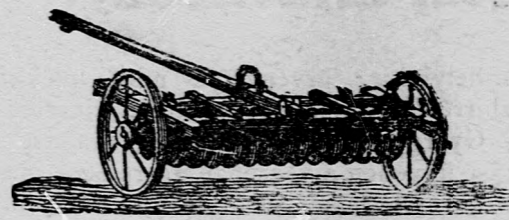
vasüzlet Eperjesen.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve.

5-9

Általános sorbavető gépeket.
Sorbavető gépeket könnyű szerkezettel.
Szórvavető gépeket.
Rögtörő és gyűrűs hengereket.
Porhanyító-ekéket és lókapákat.
Ekéket és boronákat.
Borsajtókat és szőlőzúzókat.
Szecska- és répavágókat sat. ajánl

FLEISCHER ÉS TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán és a Csermelyvölgyben Kassa mellett.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban.

Árjegyzéket és kimerítő képes jegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

Bizományi raktár

Kornstein Ignác S.-a.-Ujhely.

2 2 7

B 1 1 5

PÓTLÁS

B

1

1

5

PÓTLÁS

VÉGE

1

872

**ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR**

**BIBLIOTHÈQUE
NATIONALE SZÉCHÉNYI**

**НАЦИОНАЛЬНАЯ
БИБЛИОТЕКА ИМ. СЕЧЕНИ**

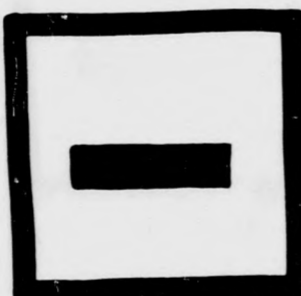
Az eredeti nehezen olvasható, a nyomás elmosódott, a hátoldal nyomása átüt, az oldal restaurálva.

Az eredeti hiányos. /Részletes felsorolás a tekercs elején-végén található./

Az eredeti sérülése miatt a szöveg hiányos.

A hiányzó részek más könyvtár állományából vannak pótolva. /Részletes felsorolás a tekercs elején-végén./

Az eredeti tinta vagy ceruza aláhuzások, bejegyzések, tintafoltok találhatóak.

A tekercsben található hibás részek, esetleges hiányok pótlása.

Az eredeti színes

A befényképezett jelek a kötet felső részén, illetve a nyitás szerinti jobb- vagy baloldalon találhatóak.

AZ ESETLEGES PÓTLÁSOK A MŰ, A TEKERCS, ILLETVE AZ ÉVFOLYAM VÉGÉN TALÁLHATÓAK.

Készült:

1971

március

FÉNYKÉPEZTE

VARGA

FM 3

708

1882

42

ZEMPLÉN /folyt./

1882. jan.1. - dec.31. 1 - 52 szám

Nem jelent meg: 30 sz.

Csonka: 6!1-2,25/1 lap

Azonos szám, különböző
dátumozás: 2 drb.31
/VII.24, VII.30/